

[Cancerformer](#)

Lungcancer är en av de vanligaste cancerformerna i Sverige. Det går att bli av med sjukdomen om den upptäcks tidigt. Lungcancer är ovanligt före 40 års ålder. De flesta som får sjukdomen är omkring 70 år.

Här är några exempel på symtom. Du kan ha ett eller flera av dem:

- hosta som inte går över. Det kan vara torrhosta eller blodiga upphostningar.
- andfåddhet fast du inte har ansträngt dig
- pipande eller väsande andning
- ont i bröstkorgen
- upprepade lunginflammationer.

Andra symtom kan vara att du ofrivilligt går ned i vikt, tappar matlusten eller känner dig ovanligt trött.

Symtomen kan komma långsamt och därför kan det dröja innan du uppfattar dem som tecken på att du är sjuk. Symtomen kan också bero på någon annan lungsjukdom.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du har symtom som du tror kan bero på lungcancer. Du kan kontakta de flesta mottagningar genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du behöver [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Du erbjuds en utredning enligt ett standardiserat vårdförlopp om läkaren misstänker att du har lungcancer. [Standardiserade vårdförlopp](#) som även kallas SVF är ett sätt att organisera utredningen så att den går så snabbt som möjligt. Bland annat finns tider avsatta för de undersökningar du kan behöva göra.

Läkaren som skriver remissen berättar för dig varför du bör utredas enligt ett standardiserat vårdförlopp, vad det innebär och när du kan få besked om du har cancer eller inte.

Det går ofta fort att få kallelser till undersökningar i ett standardiserat vårdförlopp. Det är bra om du är tydlig med hur personalen säkrast når dig, så att du inte missar någon tid.

Det är vanligt att undersökningen börjar med en [kroppsundersökning](#). Här är fler undersökningar som läkaren kan

behöva göra:

[Lungröntgen](#) eller [datortomografi](#) kan visa om det finns cancer och om den har spridit sig.

[Bronkoskopi](#) är en undersökning där läkaren för ner ett böjligt rör i luftrören för att kunna se hur de ser ut och för att kunna ta prover. Före undersökningen får du ett avslappnande medel och [lokalbedövning](#) för att minska reflexerna att hosta och kräkas. De flesta kan åka hem samma dag.

Ett cellprov kan vara bra om bronkoskopin med provtagning gav otydliga resultat. Du sitter eller ligger. Läkaren för in en nål genom bröstkorgen till den misstänkta tumören, ofta med hjälp av en röntgenbild på en bildskärm. Det kan kännas obehagligt men du får lokalbedövning om det behövs.

Provtagningen tar ungefär en minut och hela undersökningen tar sammanlagt fem till tio minuter.

Cellprovet analyseras i mikroskop för att du ska få rätt diagnos och för att du ska kunna få så effektiv behandling som möjligt.

Du kan behöva bli undersökt mer om du har lungcancer. Undersökningarna kan visa om canceren har spridit sig. Det kan till exempel vara en eller flera av följande undersökningar:

- [ultraljudsundersökning](#) av levern
- undersökning med [PET-kamera](#)
- isotopundersökning av skelettet, som också kallas skelettskintigrafi.

En skelettskintigrafi innebär att du får en spruta med ett radioaktivt ämne i blodet. Sedan går det att mäta om det finns cancerceller i skelettet.

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Operation, [strålbehandling](#) och behandling med olika läkemedel är vanligt vid lungcancer. Läkemedlen delas in efter hur de verkar. Det finns flera olika läkemedel inom varje grupp:

- [Cytostatika](#) hämmar cancercellerna på olika sätt.
- Målriktade läkemedel riktar sig mer direkt mot cancercellerna för att hämma dem. Du får behandlingen som tabletter eller som dropp i blodet.
- Immunterapi är läkemedel som stärker immunförsvaret så att det blir verksamt mot canceren. Läkemedlen ges som dropp i blodet.

Ofta kombineras behandlingarna på olika sätt. Det beror bland annat på vilken sorts lungcancer du har och hur du mår.

Du som röker har mycket att vinna på att sluta. Sluta röka helt, om du kan. Gör annars ett uppehåll.

Du som ska opereras återhämtar dig snabbare efteråt. Du som ska strålbehandlas kan få ett effektivare resultat.

Även annan behandling kan bli effektivare om du avstår från att röka. Det minskar också risken för att du ska bli sjuk igen.

Prata med din läkare om du behöver [hjälp att sluta röka](#).

Undvik också att dricka alkohol fyra veckor före operationen och fyra veckor efter. Då minskar risken för komplikationer.

[Läs mer om rökfri och alkoholfri operation](#)

Alla typer av lungcancer kan opereras om sjukdomen upptäcks tidigt. Vilken typ av operation som görs beror på hur stor cancertumören är och var i lungan den växer.

Läs mer om [lungoperation](#).

Du kan behöva få cytostatika, immunterapi eller målriktad behandling antingen före eller efter operationen. Vilken behandling du behöver och när du får den beror på cancertumörens egenskaper och storlek. Behandlingen minskar risken för att sjukdomen ska komma tillbaka, som också kallas återfall.

Ibland är cancertumören för stor eller för svårtillgänglig för att opereras fastän den bara finns i lungan. Då kan du få behandling med läkemedel och strålbehandling i stället.

Ibland får du cytostatika eller något annat läkemedel samtidigt som strålbehandlingen.

Det är vanligt att få strålbehandling i sex till sju veckor. Det varierar hur många gånger behandlingen behöver upprepas under den perioden.

Läkemedel i samband med strålbehandling kan du få före strålbehandlingen, varje dag under behandlingen, varje vecka eller med tre veckors mellanrum. Det beror på sjukdomens egenskaper.

Du kan få behandling med läkemedel som cytostatika, målriktade läkemedel eller immunterapi om cancern har spridit sig utanför lungorna.

Det kallas återfall om cancern kommer tillbaka. Då kan du också behandlas med operation, strålning eller läkemedel. Läkaren kan föreslå en annan kombination av metoderna än när du fick behandling första gången. Det beror på hur du mår, men även på cancertumörens egenskaper och spridning.

När behandlingen är klar kallas du till efterkontroller. Då undersöker läkaren dig och du får berätta hur du mår. Lungorna undersöks med till exempel [datortomografi](#) eller vanlig [lungröntgen](#).

Det varierar hur ofta efterkontroller behövs. I början är det vanligt med tätare kontroller, därefter kan de glesas ut. De flesta kan sluta med efterkontroller efter fem år. En del behöver fortsätta längre.

Du får vård som kan bromsa sjukdomen och lindra symtomen om det inte går att bli av med cancern. Det kallas [palliativ vård](#) och kan göra så att du kan leva ett bra liv med sjukdomen, ibland under lång tid.

Vänster lunga är delad i två lobar. Höger lunga har tre lobar. Varje lunga omges av en säck med dubbla väggar av bindväv, så kallad lungsäck.

Lungcancer innebär att det har bildats en [cancertumör](#) i en av lungorna. Sjukdomen kan sprida sig till andra delar av kroppen och bilda dottertumörer, som också kallas metastaser.

Det finns flera olika typer av lungcancer. De vanligaste är adenocarcinom, skivepitelcancer och småcellig lungcancer.

Adenocarcinom kallas också körtelcancer och är den vanligaste formen av lungcancer. Cancern växer från körtelceller i lungorna.

Skivepitelcancer är den näst vanligaste formen av lungcancer. Den börjar i luftrören som går från luftstrupen till lungorna.

Småcellig lungcancer växer snabbt och har ofta spridit sig till organ utanför bröstkorgen innan den upptäcks. Ungefär 15 procent av alla som får lungcancer har småcellig lungcancer.

Nästan all lungcancer beror på rökning. Rökning förstärker också risken för att få sjukdomen av andra orsaker.

Här finns [hjälp att sluta röka](#).

Asbest kan troligen orsaka lungcancer, men är framför allt kopplat till [lungsäckscancer](#). Asbest har använts som isolering och byggnadsmaterial inom yrken som till exempel byggnadsarbetare, rörläggare, elektriker och varvsarbetare. Asbest är totalförbjudet i Sverige sedan 1982 men kan fortfarande vara en orsak om du får lungcancer. Det beror på att det tar lång tid för sjukdomen att utvecklas.

Även idag kan du utsättas för asbest om du arbetar med att riva, reparera eller bygga om hus som byggts före 1970-talet. [Läs mer om asbest på Arbetsmiljöverkets webbplats.](#)

Radon och luftföroreningar kan öka risken för lungcancer. Radon finns naturligt i berggrunden och i blåbetong som användes som byggmaterial i bostadshus fram till 1975.

Lungcancer kan till viss del vara ärftligt men det är inte helt bevisat.

Det finns många olika sätt att reagera på ett cancerbesked. Du kan behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär. Låt gärna en närstående följa med dig, om det är möjligt. Den närstående kan fungera som ett stöd och hjälpa till att minnas vad som har sagts.

Du kan också be att få informationen nedskriven så att du kan läsa den i lugn och ro. Ställ frågor om du inte förstår. Du har rätt att få [information på ditt eget språk](#) om du inte talar svenska. Du har rätt att få [tolkhjälp om du har en hörselnedsättning](#).

På många sjukhus finns särskilda sjuksköterskor som kallas [kontaktsjuksköterskor](#) som kan ge stöd och även hjälpa till med olika praktiska saker.

För många brukar det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Kontaktsjuksköterskan eller sjukhusets kurator kan hjälpa dig om du behöver prata mer eller har frågor.

Du kan kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening. Lungcancerföreningen är till för dig som har eller har haft lungcancer eller som är närstående.

[Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa mer om hur du kan få råd och stöd vid cancer.](#)

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk. Det är vårdens ansvar. Vill du berätta själv för barnet, kan du få hjälp med vad du ska säga. Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett hur stora eller små de är. Det betyder inte att du måste berätta allt.

Du kan läsa mer i texten [Att prata med barn när en förälder är allvarligt sjuk.](#)

Andningsfunktionen kan bli nedsatt efter en operation eller om du har fått strålbehandling. Det kan påverka din kondition. Det är ändå bra om du rör på dig så mycket du orkar. Du kan få råd av en sjukgymnast eller fysioterapeut.

Här kan du läsa mer om [fysisk aktivitet efter cancer](#).

Det finns läkemedel som kan förbättra andningsfunktionen om du behöver det.

Livet kan kännas annorlunda efter behandling mot cancer. Erfarenheterna av vad du har varit med om har du alltid med dig. Det kan vara jobbigt periodvis, men oftast blir det bättre. Ibland kan det ta tid. En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är över.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du kan få en [ny medicinsk bedömning](#) av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Ibland kan det vara svårt att vara närstående till någon som är sjuk. Kanske vill du ge stöd samtidigt som du själv har en stark oro och mår dåligt. Det är mycket vanligt att det är så.

Om du har andra människor i din närhet kan du pröva att låta dem stötta dig. Det kan vara familjemedlemmar, vänner eller bekanta. Ofta blir det lättare för dem att hjälpa dig om du berättar hur det känns och visar om du är orolig eller ledsen.

Du kan få hjälp av [kontaktsjuksköterskan](#) eller en kurator på sjukhuset om du är närstående och behöver stödjande samtal.

Här kan du läsa mer om att vara [närstående vid cancer](#).

Undvik graviditet om du får behandling mot cancer, oavsett ditt kön. En del behandlingar kan vara skadliga för ett foster.

Prata med din läkare om vilket [preventivmedel](#) som är lämpligt.

Prata med läkaren innan behandlingen börjar om du vill försöka bli gravid eller använda dina spermier i en graviditet när du är färdigbehandlad.

Läs mer i texten [Fertiliteten efter cancerbehandlingen](#).

Du kan bli undersökt och få behandling även om du är gravid. Ibland kan vården behöva anpassas på olika sätt.

Undersökningar och behandlingar med strålning behöver ersättas med andra metoder, eller göras senare, eller på ett sätt så att fostret skyddas.

Du kan opereras. Du kan få cytostatikabehandling efter graviditetsvecka 14.

Graviditeten påverkar vanligtvis inte sjukdomen. Cancern kan inte överföras till fostret.

Det är bara om cancern växer snabbt eller om det är tidigt i graviditeten som läkaren ibland rekommenderar att du avbryter graviditeten. Det är du som bestämmer.

Du kommer att få kontakt med specialistmödravården.

Prata med din läkare om du vill amma.

[Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i
cancervården](#)

[Nationella vårdprogrammet för
lungcancer](#)

Senast uppdaterad:

2022-11-17

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Roger Henriksson, läkare, professor i cancersjukdomar, Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet, Umeå

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Sjuksköterskan Sanna Wörn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer.

Patientlagen är en lag som har tagits fram för dig som är patient. I lagen beskrivs bland annat vilken information du ska få om din vård.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).